

Frønytt 1-2013

21.februar 2014

Innhold:

- Engsvingelsorten Minto avler bra i Sverige
- Flere kan dyrke engsvingel
- Hjelp nye frøavlere i gang

Til alle frøavlere

Frøavlskontraktene er vel stort sett i havn nå, noen arter viser seg å være vanskeligere å få avlere til enn andre, engsvingel er en slik art. Engsvingel er en viktig art i grovfôrproduksjonen i Norge og denne arten må vi klare å produsere nok frø av uten behov for import.

Engsvingelsorten Minto avler bra i Sverige

Felleskjøpet Agri har flere frøkontrakter med engsvingelsorten Minto. Denne sorten har ikke vært undersøkt med hensyn til frøavlegenskaper i Norge. FKA har hentet inn opplysninger om Minto fra Sverige hvor de sier følgende:

"Det har gjorts frøavlingsforsøk hos Kesko i Finland – jag har frågat efter

resultaten. Emellertid har de till mig bekräftat samma resultat som vi erfarit i den Svenska praktiska odlingen (mätare = Kasper).

Vår statistik från rensningen i vår svenska produktion, säger följande som ett snitt sedan starten 2007 (SW Minto konv. ca 80 odlingar) . ÖKO är givetvis osäkrare siffror – men ger åtminstone en indikation.....

Sort	Skörd / ha	Certifierat / ha	Rensutfall ca	År
SW Minto	1061 kg	941 kg	88%	2007-2013
Kasper	765 kg	674 kg	88%	2007-2013
SW Revansch	911 kg	781 kg	86%	2010-2013
Sigmund	931 kg	808 kg	88%	2005-2010
SW Minto ÖKO	814 kg	707 kg	87%	2009-2013
Kasper ÖKO	619 kg	502 kg	81%	2007-2013
Sigmund ÖKO	659 kg	553 kg	84%	2007-2011

Våra fröodlingar är spridda över hela södra Sverige , upp till Dalarna. Sammanfattningsvis kan man säga att SW Minto ger ca 150 – 200 kg mer än andra sorter , grundat på tillgänglig statistik."

Selv om en ikke har noen av de sortene som avles i Norge i tabellen synes Minto å være en bra frøavler.

Flere kan dyrke engsvingel til frø

Det er behov for flere frøavlere på engsvingel, mange har falt fra på grunn av floghavre oftest på leide arealer, dessuten på grunn av økende problem med grasugras. Med dagens mere lempelige regler, og bruk av Puma Extra, kan flere dyrke engsvingel til frø.

Floghavre

Med hensyn til floghavre så skal det ikke være registrerte floghavrefunn på eiendommen, dersom det er floghavre på andre eiendommer en driver hindrer ikke det en i å frøavle engsvingel eller andre storfrøa grasarter. Treskeren må være nøye reingjort før tresking

starter. Dersom treskeren ble benyttet på areal som var registrert med floghavre krevde tidligere regler at treskereren måtte ha godkjent reingjøring. Ragnar Lensberg fra Vestfold var den som var gitt autorisasjon av Mattilsynet til å godkjenne treskerne. Nå kreves det kun egenkontroll, men det er viktig at jobben gjøres nøye. Vestfold Frøavlerlag har i sin arbeidsplan for 2014 at det skal utarbeides en veiledning for rengjøring av treskere. Frøavlsrådgiverne i NLR satser på å bidra til at en slik veileder blir laget.

Grasugras

Grasugras er en av de største utfordringene i grasfrøavlen, særlig har markrapp gjort seg sterkt gjeldene, men knerevehale er også en stor utfordring i engsvingel.

Mulighet for bruk av Puma Extra har gitt betydelig bedre muligheter for å kontrollere

grasugras, den har ganske god effekt mot engrapp, ikke fullt så god effekt mot knereverumpe, men reduserer mengden knereverumpe så mye at den er absolutt verdt å benytte.

Frierklæring av floghavrearealer

Mange har eiendommer som står notert med floghavre men hvor det ikke er funnet floghavre på mange år. Dersom disse arealene får frierklæring blir det større muligheter både for å dyrke såkorn og for å dyrke de storfrøa grasartene engsvingel, bladfaks og raigras. Vi oppfordrer dere som har slike arealer om å søke om frierklæring. Fristen for å søke er 1.februar, men det er viktig at det gjøres en egenkontroll slik at en er sikker på at arealene faktisk er floghavre fri. Se informasjon på: http://www.mattilsynet.no/planter_og_dyrking/planteskadegjorere/floghavre/bekjempelse_av_floghavre.1043

Hjelp nye frøavlere i gang

Frøavlsmiljøene er viktige for å opprettholde frøavlen. Vi ser at antall frøavlere har blitt redusert betydelig de siste årene, en årsak er at kontraktene blir på større arealer, men også at nye bønder ved eiendomsoverdragelse ikke fortsetter med frøavlen. Skal en lykkes med å fylle frøavlskontraktene må en ha mange nok frøavlere i de lokale frøavlsområdene, da er det viktig at nye bønder får hjelp i starten slik at de lykkes med frøavlen og at de kommer inn

i et aktivt frøavlsmiljø. Vi oppfordrer dere som nærmer dere tiden for å overdra eiendom å hjelpe de som overta inn i frøavlsmiljøet. Rådgiverne i NLR er klare til å gi faglig støtte, innmelding i NLR enhetene er en god start. Dessuten gjøres det en god jobb i de lokale frøavlslagene, medlemskap i lokale frøavlerlag er en forutsetning for et godt frøavlsmiljø lokalt.

Med hilsen fra:

Erik Aaberg	Norsk Landbruksrådgiving Oppland
Jørn Ketil Brønstad	Norsk Landbruksrådgiving Nord-Trøndelag
Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Sørøst
Astrid Gissingen	Norsk Landbruksrådgiving Agder
Stein Jørgensen	Hedmark Landbruksrådgiving